

Котвицька Катерина

Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир

Розробка персонажів української народної казки «Котигорошко»

Постановка наукової проблеми. Без коріння не буде і насіння – так говорить прислів'я українського народу, відтак збереження культурної ідентичності має бути одним з пріоритетних напрямів розвитку українського графічного дизайну. Звернення до розробки гарно ілюстрованих друкованих видань, зокрема народних казок, в умовах цивілізаційних сучасних викликів, з якими українці нині зіштовхнулися, має стати важливим завданням для українських графічних дизайнерів. Розвиток національного книговидавництва тісно пов'язаний із працею художників-ілюстраторів і графічних дизайнерів, але щоб друковані видання користувалися попитом у споживачів, необхідно створювати привабливі образи на основі національної айдентики.

Метою даною розвідки є створення оригінальних графічних образів персонажів відомої української казки «Котигорошко». Основними завданнями цього дослідження є розробка графічного рішення персонажів казки «Котигорошко» на засадах українського етностилю.

Виклад основного матеріалу. Український графічний дизайн зберігає зв'язок з культурною спадщиною та активно інтегрується у глобальні тренди, формуючи унікальний візуальний стиль, який знаходить шанувальників не тільки в Україні, а й за кордоном. Особливостями є: мінімалізм, етнічні мотиви, експерименти у шрифтах, функціоналізм, екологічний дизайн, інтерактивний дизайн. Потрібно ще згадати, що події в країні за останні роки вплинули на створення багатьох соціальних та політичних плакатів [3]. Це говорить про те, що графічний дизайн є інструментом вираження часів, в які ми живемо, що переживаємо і як на це реагуємо. Етностиль – це один з способів просувати себе, використовуючи елементи народних мотивів, в цьому випадку мова йде про ілюстрування української народної казки «Котигорошко». Після збирання і аналізу аналогів різних років цієї казки було виявлено: 1)казка про Котигорошка, що знаходяться в збірці казок, не завжди має багато ілюстрацій; 2)головний персонаж: в українському народному вбранні і з булавою; 3)колір його волосся буває зрідка білявим, але переважає коричневе забарвлення; 4)другорядні персонажі бувають відсутні. Тож власна розробка персонажів цієї казки базувалася на ідеї вільної асоціації про зовнішність персонажів: вона залежить від їхньої ролі в казці. Котигорошко - це юнак з білявим волоссям, яке часто зустрічається на Поліссі; одягнений в простий одяг, що складається з шапки зі шерсті і темно червоної тканини, чоботи червоні і пояс теж, штанці салатові, що відсилатиме до його походження, сорочка з синьою вишивкою (для контрасту з червоними елементами), і, звичайно булава. Вернидуб через

свою силу і ім'я асоціюється з зеленню. А зелений колір заспокоює і його любляють українці [2, с. 130]. Але у його вбранні буде червоний жупан, оранжевий пояс і жовте взуття, зелений тільки каптан. Оранжевий – це теплий, життєрадісний, дещо легковажний та екстравагантний колір [1, с. 130]. Люди з оранжевим волоссям асоціювалися як непокірні, темпераментні та пристрасні, саме тому волосся цього персонажу буде таким. Крутивус – це літній чоловік, який маніпулює водою завдяки своїм вухам. Так як він асоціюється з водою, то одягнутий буде в каптан синього кольору, накидка рожево-червона як знак того, що він досить активний, коричневі штани, жовте взуття та елементи жовтого на рукавах і поясі. Вернигора буде жителем Гуцульщини, так як там Карпатські гори під стать особливостям його статури. Його вбрання відсилає нас до одягу гуцулів: капелюх, жилетка з червоним орнаментом і чорним хутром, сорочка з вишивкою, коричневе взуття і коричневі штани. Матиме чорняве волосся і вуса.

Рис. 1. Ескіз персонажів казки «Котигорошко»

Висновки. У процесі розробки персонажів української казки «Котигорошко» було визначено ключові образи твору,

їх характерні риси та роль в сюжеті. Створені візуальні образи персонажів відображають національний колорит, надаючи героям казки нової, оригінальної виразності. Розроблені образи можуть бути основою для сучасного дитячого видання, яке підкреслює культурну цінність народної казки і робить її актуальною для молодого покоління.

Список використаних джерел

1. Бабкіна М., Бабкіна Б. Роль ілюстрації в дитячому книжковому виданні. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 37. Т. 1. С. 4–8.

URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/37-1-1> (дата звернення 12.05.2025).

2. Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну. Київ: Видавець Парапан, 2021. 229 с.

3. Матоліч І.Я. Сучасний український графічний дизайн: тенденції розвитку. *Сучасні технології в мистецькій освіті: матеріали Всеукр. науково-педагогічного підвищення кваліфікації, м. Львів – м. Торунь 3 черв. – 14 лип. 2024*. Вип. 37. Т. 1. С. 19–22.

URL: http://repository.ukd.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1098/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_advanced_training_cultural%20%282%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення 05.05.2025).